

HÁJEK

listopad
2022

Naše noviny

OBSAH

■ Pozdrav

■ Kvíz

■ Program DSH

■ Zajímavosti

■ Literární dílna

■ Rozjímání

■ Povídka měsíce

■ Poradna pro vás

■ Zajímavosti

■ Info z domova

**Srdečně vítáme nové
obyvatele, kteří
nastoupili do našeho DS.**

*Blažková Jarmila,
Lehnertová Radimíra,
Stehlík František,
Stehlíková Jarmila,
Votavová Marcela.*

Zpravodaj Hájek vychází
v nákladu 200 výtisků pro potřeby
obyvatel Domova seniorů
Praha 4 Háje,
K Miličovu 734 a je neprodejný.
Na vydání spolupracují:
Romana Iřkovicová,
Dagmar Zavadilová, ředitelka DS,
ve spolupráci s klienty DS.

DOMOV
PRO SENIORY
HÁJE

PRAHA
PRAHA
PRAHA
PRAHA

- 1) Eliška Junková, narozená jako Alžběta Pospíšilová (16. listopadu 1900 – 5. ledna 1994), byla česká automobilová závodnice. Ve kterých vozech závodila?
 - a) Mercedes
 - b) Aero
 - c) Bugatti
- 2) Který svatý je patronem myslivců (často je zobrazován s jelenem)?
 - a) sv. Petr
 - b) sv. Hubert
 - c) sv. Anna
- 3) Marta Kubišová (* 1. listopadu 1942) je česká zpěvačka. Dne 21. listopadu 1989, v době Sametové revoluce, zpívala na Václavském náměstí svou Modlitbu pro Martu. Na jakém místě přesně?
 - a) Z budovy Melantrichu.
 - b) Pod pomníkem svatého Václava.
 - c) Ve spodní části Václavského náměstí.
- 4) Patent o zrušení nevolnictví byl výnos z 1. listopadu 1781, který pro české země zrušil nevolnictví. Který panovník jej vydal?
 - a) Josef I.
 - b) Josef II.
 - c) Josef III.
- 5) Marie Rottrová (* 13. listopadu 1941) je česká zpěvačka, pianistka, hudební skladatelka. Odmaturovala na bohumínském gymnáziu a od roku 1960 se živila jako:
 - a) úřednice České státní spořitelny.
 - b) učitelka českého jazyka a hudební výchovy.
 - c) řidička ostravské tramvaje.
- 6) Národní divadlo se po ničivém požáru znovu otevřelo 18. listopadu 1883 operou Libuše. Kdo je autorem?
 - a) Antonín Dvořák
 - b) Bedřich Smetana
 - c) Leoš Janáček
- 7) Petra Černocká (* 24. listopadu 1949) je česká zpěvačka a herečka. Její nejznámější role je mladá čarodějnice Saxana. V jakém filmu se tato postava objevila?
 - a) Malá čarodějnice
 - b) O zapomnětlivém černokněžníkovi
 - c) Dívka na koštěti
- 8) Co je napsáno na pamětní desce na Albertově, která připomíná události 17. listopadu 1989?
 - a) Pravda a láska zvítězí.
 - b) Kdo – Když ne my? Kdy – Když ne teď?
 - c) Máme holé ruce.
- 9) Marie Curie-Skłodowská (7. listopadu 1867 – 4. července 1934) byla významná vědkyně. Byla dvakrát vyznamenána Nobelovou cenou. Poprvé za fyziku za výzkumy radioaktivity, podruhé jí byla udělena za chemii za izolaci čistého radia. Kde se tato vědkyně narodila?
 - a) V Polsku.
 - b) Ve Francii.
 - c) V Maďarsku.
- 10) Doplňte listopadovou pranostiku. Listopadové hřmění....
 - a) sedlák kosu honí.
 - b) neškodí osení.
 - c) pšenici ve zlato mění.

Vážení čtenáři a luštitelé,
na otázky z říjnového kvízu
odpovědělo 25 čtenářů.

Deset správných odpovědí měly:

**Věra Adamcová, Ilona Bednářová,
Marie Blažková, Ing. Marie Černohorská,
Květa Jelínková, Irena Krátká, Tým B0.**

Devět správných odpovědí měli:

**Přemysl Červenka, Anna Legnerová,
Karel Pešťák.**

Osm správných odpovědí měly:

Tým A3, Hana Moravová.

GRATULUJEME!!!

Nejvíce vás potrápily otázky
č. 5., 6. a 7.

**Důležitá informace: vyplněné kvízy
je nutné vhodit do schránky na
oddělení A0 nejpozději do 20.
v daném měsíci. Později vhozené
kvízy už nemohou být započítány
a uvedeny v časopisu Hájek, a to
z důvodu uzávěrky a tisku
časopisu.**

Zde si můžete přečíst správné
odpovědi.

SPRÁVNÉ ODPOVĚDI

- 1) c - Studujeme za školou.
- 2) b - Jan Opletal.
- 3) c – Humpolce.
- 4) a- Ivančice.
- 5) b - říjen dopeče.
- 6) a - Carmen Farkašová.
- 7) b - Holešovice s Libní.
- 8) c - Divadlo Semafor.
- 9) b– Rožmberkové.
- 10) c- Bylo to Divadlo Na Zábradlí
a dělal tam kulisáka.

2. 11. středa 10:00 SÁL

DŮVĚRNÍCI

Setkání zástupců obyvatel s vedením domova.

2. 11. středa 14:00 SÁL

HUDEBNÍ KLUB

Tento měsíc si připomeneme Josefa Zímu a jiné známé dechové písně.

9. 11. středa 10:00 SÁL

BUBNUJEME

*„Každý má rytmus v sobě, jen má někdy problém ho sladit s rytmem ostatních.“
Pan Petr Šušor nám pomůže najít společnou řeč.*

16.11. středa 14:00 SÁL

JAKUB JAN RYBA

*Zveme vás na přednášku o J. J. Rybovi, varhaníkovi, překladateli
a v neposlední řadě otci sedmi dětí. Přednáškou nás provede Hana Hejdová.*

24. 11. čtvrtek 10:00 ERGOTERAPIE

BÁBOVKY

Oslava listopadových narozenin našich obyvatel.

30.11. středa 14:00 SÁL

CESTOVATELSKÝ KLUB

Pojďte se seznámit se současnými zvyklostmi a taji ohledně svatebních obřadů.

Jeden příjemný podzimní výhled na Prahu

KALEIDOSKOP

ADRAběh – Běh v Krčském lese – Naši senioři se účastnili dobročinné akce na podporu dobrovolníků u seniorů.

Benefice Jiřího Krampola
Do našeho domova
zavítal známý komik
Jiří Krampol.

KALEIDOSKOP

Mezi námi - Již další rok pokračuje pravidelné mezigenerační setkání dětí a seniorů projektem Mezi námi.

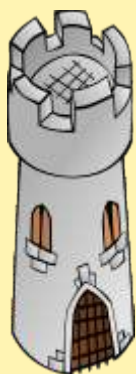

Osvobozený Semafor – Kulturní program na téma Osvobozený Semafor.

MD seniorů – 1. 10. byl Mezinárodní den seniorů, který jsme oslavili květinou a příjemným posezením u kávy.

Houska
Darované přání
pro našeho
klienta.
Návštěva hradu
Houska na akci
Historické
klání.

Literární dílna

Téma : MOST, MOSTY

Most – latinsky pons, pontus, pontem in flumine facere – překlenout řeku, vystavět přes řeku most

Most umožňuje spojení mezi dvěma protilehlými břehy. Umožňuje vzájemné setkávání. A na mostě se také můžeme setkat s někým, jehož bychom jinak nepotkali.

V mém rodném městě býval krásný starý kamenný most. Uprostřed byl železný kříž. Stavba mostu byla dokončena roku 1856 a byl na něm umístěn kříž. Na podstavci kříže je tento nápis: „V tomto svatém kříži spása se k nám blíží.“

Pod mostem protékal potok Mnichovka vlévající se u Zlenic do Sázavy. Město Mnichovice slavilo již 900 let od svého založení. Byla to filiálka sázavských mnichů. Přes Mnichovice vedla cesta ze Sázavy do Prahy. Putovali po ní mniši, řemeslníci i sedláci se svými výrobky do Prahy. A tak přes Mnichovku vedl brod a později byla přemostěna.

Most mého dětství a mých mladých let byl chloubou města. V letních měsících podtékala pod mostem tehdy čistá voda jen klidným tokem. V zimních měsících, v únoru a březnu, kdy tál na náhorní rovině nad Mnichovicemi sníh, bývaly záplavy. Vždyť tehdy bývalo někdy až metr sněhu. Vzpomínám, jak někdy vyváděli z domku stojícího blízko potoka z chléva krávy. Most tento nápor vod vydržel a na jaře pod ním opět protékala krásně čistá voda.

Přišel však čas rozorávání mezí. V hornaté krajině tvořily meze často kamenné zídky. Na mezích se vysazovaly stromy a nízké porosty a tak byla vytvářena mozaika malebné krajiny. Meze měly význam i ekologický. Zadržovaly v políčku vodu a tvořily kaskády, bránící při prudkých deštích rychlému toku vody do údolí.

V druhé polovině srpna roku 1974 se přihnala na mnichovický kraj dlouho trvající bouřka a velký přívalový déšť. Bylo zaplaveno celé údolí Mnichovky a lidé, bydlící u potoka, seděli v bytě na skříních a nevěděli, nebude-li voda stoupat dál. Všechny studny v údolí byly zaplaveny vodou a až do prosince byly do Mnichovic přiváženy cisterny s pitnou vodou.

V době povodně byl již zrušen rybník za Mnichovicemi, tvořící spolu s dalšími dvěma rybníky kaskádu zadržující vodu. A tak se voda valila na velký rybník Hubačov a protrhla jeho hráz a zaplavila údolí vedoucí k Sázavě. Tomuto náporu vod náš most neodolal a zřítel se. Dnes na jeho místě stojí obvyklý most železobetonové konstrukce s železným, starým křížem.

Vzpomínám na studánku pod lesem Budíkov, nad kterou visel obrázek Panny Marie.

Studánka nikdy nezamrzala, byla mírně radioaktivní.

Studánka vytékala do louky, kde se spojila s mnichovických potokem. Ten dále tekla stromovým a na jeho dně byly kameny tvořící malé tůňky. Zde chytali chlapci v čisté vodě raky. A pak potok tekla podle starého Zittova mlýna do Podskalí, kde vždycky byly hejna hus a kachničky s kachňátky, které jsem měla tak ráda. Voda potoka pomalu podtékala most a vtékala do mnichovického údolí.

Přišlo jaro s májovými dešti, kdy jsme cítili vůni otevírající se země; přišlo léto s bílými obláčky na obloze a občasnými bouřkami, po kterých opět na modrém nebi zazářilo slunce; přišel podzim a nedaleko od potoka v březovém háji Sýkorka pomalu zlátlo listí; přišla zima a na zasněžených kopcích se ve slunci třpytil sníh. Mnichovický potok proudil v rytmu ročních období a podtékala oblouky našeho kamenného mostu.

Ludmila Šimková

Mosty

*Na tom pražském mostě,
rozmarýnka roste,
žádné ji tam nezalejvá,
ona sama roste.
Já tam tedy půjdu,
zalévat ji budu,
ona se mi zazelená,
já ji trhat budu.*

*Kresbu Antonína Marečka
vydalo Infocentrum Mnichovice
jako pohlednici.*

Prvním nejstarším kamenným mostem v Čechách byl Juditin most na řece Vltavě v Praze.

Postaven v letech 1158 – 1172. Juditin most podlehl ničivé povodni v roce 1342. Byl dlouhý 514 metrů a široký 6,8 metrů. Stavebníkem byl druhý český král Vladislav. Jméno dostal po druhé Vladislavově ženě Juditě Durynské.

Juditin most byl předchůdce slavného Karlova mostu, který začal stavbou v roce 1357 pod záštitou Karla IV. a dokončen v roce 1402. Je to chloubka Prahy i celých Čech. Původně se mu říkalo jen kamenný nebo pražský. Název Karlův most se vžil až kolem roku 1870. Na mostě bylo postupně umístěno 30 převážně barokních soch a sousoší. Při stavbě mostu byly do malty přidávány vejce a mléko. Svázelo se z celých Čech. Obyvatelé Velvar se báli, aby se vejce nerozbila, tak je uvařili. Také obyvatelé Unhoště sice vejce dopravili v pořádku. Mléko, kterým se rozmíchávala malta, ale nahradili tvarohem a syrečky. Celá Praha se smála. - Stavba mostu byla svěřena stavebnímu mistru Otovi. Po jeho smrti Petru Parlérovi, nejvýznamnějšímu staviteli svatovítského chrámu.

Most Sky Bridge 721

Nejdelší visutý most na světě je na Dolní Moravě. Spojuje horský hřeben Slamník s hřebenem Chlum přes údolí Mlýnského potoka. 13. května 2022 byl otevřen pro veřejnost. Měří 721 metrů.

Turisté budou ve výšce 95 metrů. Most je jednosměrný. Nastupuje se ve výšce 1110 metrů n.m. a vystupuje ve výšce 1116 metrů n.m. Součástí projektu je také naučná stezka. Na cestě je devět naučných panelů, kde v podobě hry se seznámíme v duchu ochrany přírody a historického pozadí

Pokračování na straně 9

s událostmi od roku 1935. Česko má mnoho krásných míst. Patří mezi ně i můstky a mosty. Slouží různým účelům. Překlenují řeky. Vedou po nich silnice a železnice. Staré památné mosty jsou chloubou měst. Je až neuvěřitelné, že je vytvořili lidé před mnoha staletími. Nové mosty překvapí moderními stavebními prvky. Některé mosty jsou již v dezolátním stavu. Opravují se. Jiné se boří a nahrazují novými. Některé jen boří. Jsou již nepotřebné.

Rád se na mostu zastavím. Hledím na tu krásu kolem. Tekoucí řeku nebo hluboké údolí. Hladina řeky vytváří různé obrazce. Proletí nad ní pták. Pod mostem projede loď. Lidé zamávají. Volají vodácké „Ahoj!“ Pak je zase klid. Stojím dál. Nic nedělám, stojím a vzpomínám na jiná podobná místa, kde mi bylo také dobře a prožil jsem krásné chvíle.

Karel Pešťák

Moje mosty

Kdysi jsme již o mostech psali, já to popsala jako z čeho se staví, jak jsou dlouhé, staré a velké atd. Dnes to vezmu jinak, jak jsem já osobně překonávala mosty, můstky a lávky. První zážitek jsem měla jako žákyně obecné školy, kdy jsme na procházce přírodou překonávali lávku přes Botič. Lávka byla upevněna mezi stromy na laně a nějaký šibal ji rozhoupal, zrovna když jsem byla v prostředku, no, a samozřejmě jsem sletěla do potoka, ještě že nebyl hluboký. Neuměla jsem plavat a to by asi nebyla žádná legrace. Šibal dostal poznámku a napomenutí a já šla domů, celá mokrá. To bylo ponaučení i pro mě, nelézt na lávky, co se hýbou.

Co se týče mostů, to je jiné, ty jsou pevné a někdy dost vysoké a pod nimi se po řece nebo po zátoce z přehrady prohánějí motorové čluny a lodičky a vy jste zvědaví, jestli vlna z motorového člunu tu lodičku nepřevrhne, a abyste pořádně viděli, trochu se nakloníte a váš klobouk, který máte proti slunečnímu záření, letí dolů a pak se kymácí ve vlnách, které udělal rychlý člun. Kdyby bylo to zábradlí trochu nižší, mohli byste se v těch vlnách vymáčet i vy. To se mi stalo na mostě, který vede na Zvíkov, při naší dovolené.

Pak už jsem byla opatrnější a jen jsem se kochala pohledem kolem, ať to bylo na Karlově mostě, který když jsem přešla, tak jsem se zastavila ve známé pekárně, kde to vonělo až ven. Tam jsem chodila nejraději, tedy myslím po mostě, je to nejstarší most v Praze. Také jsem přejížděla Vltavu po několika pražských mostech tramvají a vlakem po železničním mostě. Nejstarší most v Čechách je v Písku, který jsem také navštívila a mám foto. Také mám vzpomínku na Zbraslavský most ještě ze školy, kdy jsme byli na výletě, tak jsme si udělali závody přes něj. Asi se to nesmělo, ale byla jsem třetí, porazila jsem několik kluků, naštěstí nás nic neporazilo.

A teď o mostech v cizině. V dospělosti jsem raději mosty přejížděla, třeba v Anglii v Londýně, kde nás vozil autobus a jen do Toweru jsme šli pěšky po mostě Tower Bridge, byla to pěkná procházka a prohlídka hradu, klenotnice a nádvoří se sedmi havrany. V Budapešti jsme jeli přes most – nevím už, jak se jmenoval - přes Dunaj, a pak jsme vyšli na kopec nad městem, kde byl krásný kostel a hotel a krásný pohled na město. V Itálii jsem navštívila ve Veroně nejen balkon, kde Julie poslouchala Romeovo vyznání, ale i most přes řeku Adiže, ze kterého byl vidět protější břeh, kde se tyčily krásné domy. Nebo Benátky se svými mosty přes lagunu, kde pod mosty projížděly gondoly s gondolíery v jejich typických kloboucích. A krytý Most zlatníků přes řeku Arno ve Florencii, kde byly malé krámky, který jsme nepřecházeli, ale bylo nám o něm vyprávěno.

Jistě jsem při svých dovolených poznala více mostů, a nepamatuji si řeky nebo údolí, které jsme přejížděli, ale mosty jsou při cestování i dopravě velmi potřebné, neboť nám usnadňují a urychlují dopravu. A tak si važme mostů a starejme se o ně, aby nám dlouho sloužily při našem cestování i dopravě.

Marie Vaňková

Drazí přátelé,

jsou v životě různé cesty. Jistě to všichni známe, když jsme stáli na křižovatce, když jsme se museli nějak rozhodnout, zda jít tudy nebo jinudy. Možná, že jsme některá rozhodnutí nemohli vůbec ovlivnit. Neboť rozhodnutí za nás udělali druzí. Chyběla nám určitá svoboda. Ježíš předkládá před své učedníky, a tím i před nás, určitou volbu, určitou možnost cesty, která má smysl, která má naději: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe (rozhodni se, bez nějakých výmluv), vezmi svůj kříž (svá trápení, bolest, nemoci, opuštěnost) a následuj mě!

A v závěru úryvku z Mt 16,24-26 zdůrazňuje: „Co prospěje člověku, když získá celý svět (majetek, slávu), ale ztratí svou duši? Neboť jakou dá člověk náhradu za svou duši?...“ A to řekl ten, který sám stál před nejdůležitějším rozhodnutím, které si dovedeme představit - a přitom i největším pokušením.

Đábel (z řečtiny diabolos, ten, který hází na člověka zlé myšlenky, zlé balóny) vezme Ježíše na velmi vysokou horu, ukáže mu všechna království světa i jejich slávu a řekne mu: „Tohle všechno ti dám, jestli padneš a budeš se mi klanět.“ Tu mu Ježíš řekl: Odejdi, satane! Neboť je psáno: Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jen jemu sloužit.

Potom ho ďábel nechal - i přistoupili andělé (z řečtiny angelos - posel dobrých zpráv) a sloužili mu. A tento Ježíš, který prošel tak těžkým rozhodnutím, nám říká: „Pojďte ke mně všichni, kdo se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím. Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mě, neboť jsem tichý a pokorný srdcem a naleznete pro své duše odpočinek. Vždyť mé jho netlačí a mé břemeno netíží.“ (Mt 11,28-30). A přitom nás ujišťuje: „Ať se vaše srdce nechvěje! Veríte v Boha, věřte i ve mne.“ (Jan 14,1) „Já jsem cesta, pravda a život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.“ (Jan 14,6). Před rozhodnutím o tom, kterou cestu zvolit - komu důvěřovat, na koho se spolehnout a kam svůj život zaměřit, stáli mnozí jiní před námi. Dokud žijeme tento

pozemský život i my, každý z nás, můžeme se rozhodnout po které cestě půjdeme, kdo nám předkládá pravdu, kdo nám zajišťuje život v Boží blízkosti. Abrahám říká: „Hleď, předkládám ti dnes život a dobro, smrt a zlo. Přikazuji ti dnes, abys miloval Hospodina, svého Boha, chodil po jeho cestách a dbal na jeho příkazy, nařízení a ustanovení. Potom budeš žít, rozmnožíš se, a Hospodin, tvůj Bůh, ti požehná v zemi, kterou přicházíš obsadit. Jestli se tvé srdce odvrátí a nebudeš poslouchat, ale necháš se svést, budeš se klanět jiným bohům a sloužit jim, oznamuji vám dnes, že jistě zahynete... Předložil jsem ti život i smrt, požehnání i kletbu. Zvol si život, abys byl živ i ty i tvé potomstvo a miloval Hospodina, svého Boha, naslouchal jeho hlasu a lnul k němu - neboť v tom je tvůj život a délka tvých dnů, aby ses usadil v zemi, o níž přísahal Hospodin tvým otcům, Abrahámovi, Izákovi a Jakubovi, že jim ji daruje.“ (Dt 30,15-18,20). - A Jozue říká: „Bojte se Hospodina a služte mu bezvýhradně a věrně. Odstraňte božstva, kterým vaši otcové sloužili za řekou Eufratem a v Egyptě, a služte Hospodinu. Jestliže se vám zdá, že sloužit Hospodinu je zlé, vyvolte si dnes, komu chcete sloužit: zda božstvům (materialismu, konzumismu), kterým sloužili vaši otcové, když byli za řekou Eufratem nebo božstvům Emorejců, v jejichž zemi sídlíte. Já a můj dům budeme sloužit Hospodinu.“ (Joz 24,14-15). - Samozřejmě, že v životě přicházejí různé pochybnosti, a to je normální, pochybnosti jsou výzvou, abychom pro svou víru vyhloubili hlubší základy. Přes veškeré své pochybnosti se rozhodují pro víru a život. To přeji i Vám. Věřit v Boha znamená vidět, že život má smysl.

Váš jáhen Pavel Urban

Rozloučili jsme se:

Borský Jiří, Feuersteinová Irena, Kubaňová Věra, Machníková Zora, Mašková Jozefa, Šeštinová Milada, Vrabcová Květa.

1.) Máte písmenko „a“ a přidejte k němu dvě různé souhlásky a vytvořte tak nová slova. Seřadte si je abecedně. Příklad: SAD

2.) Napište 3 smysluplné věty tak, aby jednotlivá slova začínala na písmena v pořadí: B A R V A.

3.) Před sebou vidíte řady čísel A – G. Zakroužkujte ta sousedící čísla, jejichž součet dohromady činí 10.

- A. 2 8 1 6 7 3 4 5
- B. 3 5 7 3 1 9 4 4
- C. 4 6 1 8 2 3 5 5
- D. 2 6 1 8 3 7 6 2
- E. 1 9 3 6 7 3 5 9
- F. 4 5 6 4 3 2 8 3
- G. 6 2 8 3 4 6 7 1

4.) Spojte správně tance se zemí, ze které pochází:

1. POLKA	a) Argentina
2. VALČÍK	b) Česko
3. MAZURKA	c) Brazílie
4. TANGO	d) Rakousko
5. SAMBA	e) Kuba
6. CHA-CHA	f) Polsko

5.) V následujících větách najděte ukryté názvy dopravních prostředků:

- 1. Šli na procházku okolo rybníka.
- 2. Udělala přemet rovnou na ulici.
- 3. Vypni motor, Karle!
- 4. Princezna byla zakleta dlouhou dobu, než ji princ vysvobodil.
- 5. A u tohoto stromu si odpočineme.
- 6. Rozbil se nám parní kotel.

6.) Doplněte číslo místo otazníku, aby byly všechny řady a sloupce číselně správně.

4	8	12
5	?	15
6	12	18

Vážení čtenáři,
připravili jsme pro vás novou
rubriku **Albert Einstein**.
Nejedná se o vědomostní kvíz,
spíše o kreativní tvoření.
S úkoly vám může pomoci váš
aktivizační pracovník. Doufáme,
že se vám nová rubrika líbí
a přejeme hodně zábavy.

Enzymy - nepostradatelné látky

Přítomnost enzymů ve stravě má pro organismus zásadní význam. Pokud člověk přijímá pouze tepelně či chemicky upravenou stravu, vyčerpává své tělo, které pak musí své enzymy vyrábět. Enzymy jsou jednoduché či složené bílkoviny, které řídí chemické reakce a biochemické procesy v těle člověka.

Funkce enzymů v těle

Hlavní funkcí enzymů v těle je účastnit se pochodů probíhajících v buňce a zabezpečovat trávení živin přijatých v potravě. **Trávicí enzymy štěpí jednotlivé složky potravy** na jednodušší složky, které jsou potom využity ke stavbě těla nebo jako zdroj energie. Každá přírodní potravina v syrovém stavu obsahuje kompletní výbavu enzymů, které jsou potřebné k jejímu rozštěpení na jednotlivé složky. Enzymy jsou velice citlivé na teplo. Při vyšší teplotě jsou aktivnější, teplota kolem 40°C je pro enzymy stejně jako pro naše tělo kritická a některé při ní začínají umírat. Pokud teplota přesáhne 45°C, jsou všechny enzymy zničeny. To se právě děje při vaření či chemické konzervaci potravin. Tyto procesy dělají z naší stravy mrtvou hmotu, která nemůže živit naše tělo. Měli bychom proto konzumovat co nejvíce syrové a čerstvé zeleniny a ovoce, nepražené a nesolené oříšky a semínka. Při žvýkání potravy, která je syrová, dochází k rozrušení buněčné struktury a promísení přítomných enzymů s celým obsahem sousta. Štěpení živin tak začíná právě v ústech při mechanickém zpracování. Proces dále pokračuje trávicím ústrojím, kde se přidávají enzymy vyloučené tělem.

Nedostatek enzymů přetěžuje tělo

Pro trávení tepelně upraveného jídla musí tělo všechny enzymy vyprodukovat samo. Oproti trávení syrové stravy s vlastním obsahem trávicích enzymů musí tělo vyprodukovat výrazně vyšší množství vlastních trávicích enzymů. Tělo tak znovu syntetizuje enzymy, které se při tepelné úpravě zničí během vaření, a musí proto do produkce enzymů vložit nejen značnou energii, ale také jednotlivé stavební kameny (aminokyseliny, vitaminy, minerály) potřebné k jejich syntéze. Takto se vlastně o tyto látky sami připravujeme, ale zároveň nadměrně zatěžujeme všechny žlázy, které enzymy vylučují.

Následky nedostatku enzymů v našem těle:

- předčasná vyčerpanost organismu
- únava
- obezita
- vysoká náchylnost k infekčním a civilizačním nemocem
- celková sešlost

Bez doplňování enzymů dochází k narušení všech životních funkcí. Kromě již zmíněné konzumace čerstvé rostlinné stravy bychom se měli vyhýbat chemicky upraveným, vařeným či smaženým jídlům. Můžeme zkusit také potravní doplňky bohaté na živé enzymy – **řasu chlorella, mladý ječmen nebo prášek z plodů baobabu**. Pokud tělu dodáme, co potřebuje, odmění se nám vitalitou a zdravím.

Zdroj: www.prozeny.cz

Stravovací komise

Před 14 dny proběhla stravovací komise, kde jste všechno vychvalovali. Všem klientům vesměs chutná a jsou spokojení. Říkáte, že se kuchyně ve vaření hodně zlepšila. Jsme velice rádi, že vám zde chutná.

Gabriel Chevallier: Zvonokosy

Přeložil Jaroslav Zaorálek

Nejslavnější román francouzského autora Gabriela Chevalliera *Zvonokosy* vyšel ve Francii v roce 1934 a stal se okamžitě čtenářským hitem. Nemenší ohlas vzbudila kniha i v Československu, kde nechyběla asi v žádné domácí knihovně. První vydání z roku 1937 následovala další, a to i v 2. polovině 20. století. Ohlas a oblibu u českých čtenářů nepochybně zvýšil brilantní překlad Jaroslava Zaorálka. Zatímco košilatý humor originálu už v 21. století poněkud vyčichl, Zaorálkův překlad je stále zábavný. Úryvkem ze *Zvonokosů* připomínáme nejen sto let od dnů, v nichž se Chevallierův příběh začíná, ale i kvality románu, které jsou dodnes překvapivě aktuální. *Zvonokosy* totiž nejsou pouhou sbírkou pikantních historek z fiktivního francouzského maloměsta. Překvapivě přesně popisují provázanost přízemních motivů, vypočítavosti, směšných záští a soukromých ambicí měšťanů s technologií moci, zákulisních intrik a mocenských organizací demokratického zřízení i církví. Při absurdním a zpackaném vojenském zásahu v městečku došlo k úmrtí a zranění a z lokální patálie se najednou stává celostátní skandál, což se hodí do krámu nejen místním rivalům...

Kapitola 19. Malé příčiny, veliké následky

Ranění odjeli ze Zvonokos. Kulíšek, vztekem úplně pomatený, šel na poštu a telefonoval regionálním dopisovatelům pařížského tisku a ti hned telefonovali dále do Paříže strašné učitelovy zprávy. A tyto zprávy, jenom nepatrně přičísnuté, vyšly téhož dne v pařížských večernících. Dramatické zvonokoské události, ještě více nabubřelé všeobecným pobouřením, velmi zarazily ministry a především Luveláka*, protože na něm leželo břímě celé té aféry a prozatímní odpovědnost za celou vládu.

Předseda vlády s ministrem zahraničí a s velikou družinou expertů byl totiž zrovna v Ženevě, kde zastupoval Francii na odzbrojovací konferenci. Tato konference byla zahájena za nejpříznivějších vyhlídek. Všichni národové, velicí i malí, se shodovali, že by bylo dobře odzbrojit, a přiznávali, že odzbrojení by přineslo velikou úlevu trpícímu lidstvu. Šlo již jenom o to, smířit hlediska, nezbytně rozličná, a potom sepsat jednotlivé články světového odzbrojovacího plánu.

Anglie prohlásila:

„Jsme již několik století největší námořní národ na světě. Kromě toho máme my sami, Angličané, polovinu všech kolonií, to znamená, že máme dohled na polovinu zeměkoule. A to je východisko každého odzbrojení. Zavazujeme se, že celková tonáž našeho loďstva nebude nikdy vyšší než dvojnásobek tonáže druhého největšího loďstva na světě. Především tedy snižujeme loďstva podřadná a ihned potom bude následovat redukce loďstva našeho.“

Amerika řekla:

„Amerika je nucena plést se do evropských záležitostí, protože v Evropě je pro přílišné zbrojení nepořádek na všech stranách. Evropa se do záležitostí amerických plést ovšem nemůže, protože v Americe máme všude pořádek. Odzbrojení se tedy týká především Evropy, neboť Evropa nemá žádné právo kontrolovat, co se děje na druhé polokouli. „Ostatně ti Japonci jsou velicí a nebezpeční lotřící!“ – Ale toto se šeptalo jenom v zákulisí konference. Přinášíme program americký. Americké programy jsou ve všem všudy znamenité, protože jsme nejlépe prosperující stát na světě. Zkrátka, nepřijmete-li náš program, čekejte, že brzy dostanete naše upomínky...“

Japonsko řeklo:

„Jsme ochotni odzbrojit, ale je třeba přiznat našemu národu ‚koeficient růstu‘. Není ani dobře možné odepřít mu jej, když japonský národ srovnáte s národy, které číselně upadají. Máme dnes nejsilnější porodnost na světě. A neuděláme-li trochu pořádek v Číně, upadne ta nešťastná země do úplné anarchie, a to by byla strašná pohroma pro celé lidstvo.“ („Ostatně ti Američané jsou domýšliví sprostáci a opravdu znepokojující špinavci!“ – Ale toto se šeptalo jenom v zákulisí konference.)

Itálie řekla:

„Jakmile se ve zbrojení vyrovnáme Francii, podobně jako se jí rovnáme počtem obyvatelstva, začneme odzbrojovat.“ („Ostatně ti Francouzi jsou velicí zloději. Ukradli nám před sto lety Napoleona. A teď nám kradou severní Afriku. Pokořil Řím Kartágo, nebo ne?“ – Ale toto se šeptalo jenom v zákulisí konference.)

Švýcarsko řeklo:

„Jakožto stát neutrální, jehož posláním je nikdy nebojovat, můžeme zajisté zbrojit, jak se nám zachce;

nikomu to nevadí.“ („Ostatně kdyby se opravdu odzbrojilo, nebyly by již žádné odzbrojovací konference, a to by se nelíbilo našemu syndikátu pro povzbuzení turistického ruchu. A vy, pánové, byste již neměli tak často příležitost zajižďet si zadarmo do Švýcarska.“ – Ale toto se šeptalo jenom v zákulisí konference.)

A Belgie prohlásila:

„Jakožto neutrální stát, jehož neutralita není respektována, žádáme pro sebe právo svobodně se ozbrojit až po zuby.“

A malé státy nedávno vzniklé dělají největší povyk, největší potíže, nejvíc křiku: „Plně souhlasíme s odzbrojením velikých národů, ohrožujících nás ze všech stran. Ale my sami musíme napřed pomýšlet na to, abychom byli jak se patří vyzbrojeni! – („Ostatně zbrojení je velmi potřebné pro naše výpůjčky, protože našim věřitelům zaručuje, že své peníze dostanou nazpět prostřednictvím obchodníků s děly.“ – Ale toto se šeptalo jenom v zákulisí konference.)

Zkrátka: všichni národové se shodovali na formuli, vyjádřené jediným slovem: „Odzbrojte!“ A ježto všichni národové vyslali do Ženevy své vojenské znalce, firmy Krupp a Schneider uznaly za vhodné poslat tam nejlepší své dva agenty. Věděli, že agenti jistě budou mít v hotelech příležitost mluvit o nových modelech zbraní a uzavřít dobré objednávky. Tito agenti znali své řemeslo dokonale, dostali podrobné informace o všech státnících a jejich satelitech a měli k dispozici tolik peněz na úplatky, že mohli uchlácholit i nejúzkostlivější svědomí. Ostatně oba se v tom pacifistickém ovzduší nakazili tak, že i oni uznali za výnosnější odzbrojit spolu na poli obchodním.

„Je zde dost místa pro oba, milý pane kolego,“ řekl Kruppův agent. „Nemyslíte?“

„Jawohl, jawohl!“ odpověděl mu Schneiderův agent ze zdvořilosti v jeho mateřštině. „Ich denke so! Nebudeme se přece bít zde v Ženevě!“

„Tak tedy na půl,“ řekl Kruppův agent. „Které artikly jsou vaše specialita?“

„V pětasedesátkách, pětasedmdesátkách, rychlopalebných stopětapedesátkách, dvěstěsedmdesátkách a třistaosmdesátkách jsem jistě bez konkurence,“ odpověděl Francouz. „A vy?“

„Myslím, že nemáte nic, co by se vyrovnalo mým osmaosmdesátkám, stopětkám, stotřicítkám, dvěstědesítkám a čtyřistadvacítkám,“ odpověděl Němec. „Tak tedy platí, kolegáčku!“

„Platí! A hleďte, abyste viděl, jak jsem loajální, upozorňuji vás, že Bulharsko a Rumunsko zamýšlejí zlepšit svou lehkou artilerii. S těmi lidmi jistě uděláte dobrý obchod. Ale na Bulhary pozor: nemají valný úvěr.“ „Děkuji za upozornění. A vy zase se koukněte k Turkům a k Italům. Víím, že potřebují těžké kusy do svých pevností.“

Oba agenti měli již dva dni prospěšné rozhovory a rozdali několik povzbudivých šeků. Zato jednání odzbrojovací konference se rozvíjela pomaleji. Ale bylo již prosloveno pět nebo šest skvělých řečí, velmi ušlechtilých a vzletných, pozorně vypočítaných na to, že budou mít mezinárodní ohlas. Projev francouzského zástupce se skvěl na prvním místě.

V noci z 19. na 20. září přišla do Ženevy šifrovaná zpráva o vzrušujících zvonokoských událostech. Jakmile byla přeložena, tajemník s ní ihned běžel do bytu ministerského předsedy, aby se s ní okamžitě seznámil.

Předseda vlády si zprávu přečetl dvakrát a potřetí nahlas. Potom se obrátil k několika přítomným spolupracovníkům: „Setsakrmnt!“ řekl, „tohleto by mohlo povalit mou vládu! Musím se okamžitě vrátit do Paříže.“

„A co odzbrojovací konference, pane ministerský předsedo?“

„To je přece docela prosté: rozházíte ji. Najděte něco vhodného, a rychle. Odzbrojení počká: čeká již padesát tisíc let. Ale Zvonokosy nebudou čekat a ti vrtáci tam, jak je znám, mi do osmačtyřiceti hodin podají interpelaci!“

„Pane ministerský předsedo,“ navrhl šéf expertů, „snad by to šlo všechno zařídit. Svěřte svůj plán ministroví zahraničních věcí. Bude hájit stanovisko Francie a my ho budeme podporovat, jak nejlépe budeme moci.“

„Jste dítě nebo co?!“ řekl ledově předseda vlády. „Vy si myslíte, že já se budu nad svým plánem celý měsíc potit a dneska že ho dám Kratinovi, aby si po mém hřbetě dělal osobní úspěchy? Promiňte, ale řeknu vám, že na experta nemáte, přítelíčku, zrovna dobrý úsudek!“

„Já jsem si myslel,“ koktal postižený, „že to je v zájmu Francie...“

Omluva opravdu trapná a předsedovi vlády se asi ani za mák nelíbila, protože se rozkřikl:

„Francie jsem já. Až do nových voleb. A vy se na to, pánové, podívejte a pošlete všechny ty opičáky v klidu, odkud přišli. Za pár měsíců pro ně sfoukneme novou konferenci jedna báseň, to svět ještě neviděl. A ať mě už s tím nikdo neotravuje, konec a dost.“

**ministr vnitra, politik s „neobyčejným smyslem pro oportunitu“*

**Humoristický román Gabriela Chevalliera Zvonokosy vydala v překladu Jaroslava Zaorálka
Městská knihovna v Praze.**

Pireus

Pireus nebo Piraeus je řecké město nacházející se jižně od Athén v Sarónském zálivu. Pireus má 175 697 obyvatel a je čtvrtým největším městem v Řecku. Spadá do aglomerace hlavního města Athény a je s ním propojen elektrickou rychlodráhou a městskou autobusovou dopravou. Nese všechny znaky velkého přístavního a obchodně-průmyslové centra. Pireus slouží jako důležitá křižovatka lodních cest a vedou z něj trasy na všechny významné ostrovy v Egejském moři – Krétu, Kyklady, Rhodos, Samos a další.

Již v antickém Řecku bylo město důležité především díky svému přístavu a po obnově Athén roku 1834 se Pireus postupně stal jedním z nejvýznamnějších průmyslových a loďařských center ve Středoziemním moři.

V současnosti je Pireus hlavní přístav v Řecku, největší osobní přístav v Evropě a třetí největší na světě. Patří mezi deset největších přístavů na kontejnerovou dopravu v Evropě. Přepraví asi 20 milionů cestujících ročně.

Náš rozhovor – Dagmar Císařová

Paní Dagmar Císařová je klientkou našeho zařízení od roku 2019 a bydlí na oddělení B1. Patří mezi významné české právníky uznávané u nás i v zahraničí. Její působení je spjato především s Právnickou fakultou Univerzity Karlovy, kde byla v roce 1986 jmenována profesorkou pro obor trestní právo. V tomto oboru také získala ocenění titulem Právník roku 2007. Paní Císařová je autorkou mnoha odborných a vědeckých prací, publikací, učebnic, vědeckých článků a odborných statí. V závěru srpna oslavila významné životní jubileum. Ačkoliv se může ohlížet za množstvím opravdu pestrých životních zážitků, rozhovor pro časopis Hájek se rozhodla věnovat spíše svému profesnímu zájmu.

Narodila jste se v Olomouci. Kde jste však později vyrůstala?

Do roku 1941 jsme byli s rodinou ve Vyškově na Moravě. Jenže za doby protektorátu jsme byli pronásledováni okupanty, a proto jsme se přestěhovali do Hradce Králové. Po tom, co jsem v roce 1951 odmaturovala na klasickém gymnáziu, jsem šla studovat do Prahy.

Vaše maminka pracovala jako učitelka, později úřednice, a tatínek byl advokát.

Bylo jejich přáním, abyste šla studovat práva?

Zajímala jsem se především o výtvarné umění a literaturu a chtěla jsem studovat dějiny umění. Protože jsem ale neměla žádné hudební znalosti, věděla jsem, že bez nich tento obor studovat nepůjde. Rodiče si přáli, abych dělala medicínu. Pohled na nemocné, krev nebo pitvy mi nevadily, ale uvědomovala jsem si, že bych neunesla, kdyby mi v rukách zemřelo dítě. Začala jsem se tedy zajímat o právo, i když mi to otec rozmlouval.

Lze tvrdit, že kdo studoval trestní právo, učil se z Vašich učebnic. Jaká jste byla vyučující?

Od studentů jsem si vysloužila přezdívku „krvavá Dáša“, ale nejenom proto, že jsem byla velice přísná (zejména při postupových zkouškách). Podle mého je totiž trestní právo dost „krvavý“ obor. Staří Římané ani nepovažovali trestní právo za plnohodnotný obor, ale za koncentrovanou politiku. Ale práce se studenty mě bavila. Někteří měli o studium opravdu velký zájem.

Jste odbornicí na trestní právo, ale zabývala jste se také jeho přesahy například

do lékařské vědy. Jakým tématům jste se v rámci zdravotnictví věnovala především?

Zabývala jsem se například problematikou bioetiky, orgánových transplantací a vědeckých experimentů. Ve zdravotnictví jsem brzy rozpoznala různé chyby a nesrovnalosti z hlediska práva. Jde totiž o složitý vztah zdravotnictví, trestního práva a soudní praxe. Jen si představte, jak komplikovaná je třeba taková otázka alternativní medicíny a připuštění léčitelů po bok našich lékařů. Čím více se objevují nové a nové metody léčitelských praktik a čím více roste jejich obliba mezi veřejností, tím silnější je nutnost právní regulace léčitelské sféry.

Vystupovala jste na mnoha tuzemských i zahraničních konferencích. Zaujalo mě, že na konferenci České lékařské komory věnované pojmu „Lege artis“ jste tento termín kritizovala. Můžete přiblížit, co tedy toto hojně užívané sousloví označuje a v čem je problematické?

Pojem „lege artis“ vznikl zkrácením z „de lege artis medicinae“, tedy podle pravidel umění lékařského. Problém je v tom, že medicína jde neuvěřitelně rychle nahoru.

A tak se stane, že lékař ve špičkové fakultní nemocnici má o mnoho lepší možnosti, než lékař ze špitálu na malém městě. Lege artis (jak ho chápe veřejnost) by znamenalo, že lékař má povinnost léčit tím nejmodernějším a nejlepším, co existuje. Jenže k tomu ale ten doktor z malého města prostě nemá přístup. Pojem lege artis je problematický i v jiných ohledech a ve skutečnosti ani nikdy nebyl součástí žádného zákona. V minulosti se mnoho mých kolegů pokoušelo o jeho právní ukotvení, ale až nová definice (v Zákoně č. 372/2011 Sb.: o zdravotních službách) je rozumná, objektivní, vyvážená a vhodná i z hlediska právní ochrany zdravotníků.

Naše čtenáře by mohlo zajímat téma tzv. dříve vyslovených přání. Vy jste se zabývala jejich trestněprávními aspekty. Můžete přiblížit, o co se jedná?

Ano, zabývala jsem se i problematikou usmrcení na žádost neboli euthanasii. Ale to je jiná záležitost. Dříve vyslovené přání je písemné vyjádření svobodné vůle nemocného pro případ, kdy už kvůli svému závažnému zdravotnímu stavu nebude schopen posoudit svou situaci, ani vyjádřit své přání. Pacient tím vlastně dává nesouhlas s poskytnutím určité zdravotní péče pro případ, kdy už na tom bude zle. Z hlediska mého oboru je ale potíž s nejasnou právní úpravou a celou závazností takto vyjádřeného přání. To je ale složitá otázka, která přesahuje formát tohoto rozhovoru.

K Vaším nedávným narozeninám jste obdržela blahopřání i od děkana Právnické fakulty prof. Boháče. Mimo jiné Vám děkoval za práci, kterou jste pro fakultu vykonala. Potěšilo Vás to?

To víte, že mi to udělalo radost. Především mě ale potěšila zpráva o tom, že se od letošního října z Centra zdravotnického práva, které jsem zde spoluzakládala, stává samostatná katedra. To posílí význam této právní oblasti nejenom na fakultě, ale i u odborné veřejnosti. Překryv medicíny a práva je neuvěřitelně složitý a obzvláště v současné době je nutné se touto oblastí zabývat. Čili je dobře, že na to fakulta reaguje.

I dnes Vás můžeme zastihnout při práci. Čím se zde v domově zabýváte?

Věnuji se psaní posudků k odborným pracím, ale také konzultování zajímavých témat a právních problémů. Byla jsem totiž členkou různých legislativních komisí a odborných skupin. Ještě stále působím na Policejní akademii ČR, ačkoliv už ne tak aktivně jako dříve. Měla jsem to štěstí, že jsem celý život dělala to, co mne zároveň i bavilo.

Pro časopis Hájek připravila Iveta Pecnová

LISTOPADOVÁ VÝROČÍ

5.11.1882 zaznělo na pražském Žofíně poprvé souborné provedení Mé vlasti Bedřicha Smetany.

Má vlast je cyklus šesti symfonických básní inspirovaný českou historií, legendami a krajinou. Jednotlivé části Vyšehrad, Vltava, Šárka, Z českých luhů a hájů, Tábor a Blaník vznikaly postupně a postupně byly také různými orchestry uváděny. Jedná se o Smetanovo vrcholné dílo, které vzniklo v letech 1874 až 1879. První uvedení Mé vlasti jakožto šestidílného cyklu provedl Výpomocný spolek členů sboru a orchestru Královského zemského českého divadla pod vedením dirigenta Adolfa Čecha. Představení navštívil i Smetana, bylo to první a zároveň poslední souborné uvedení celého cyklu, kterého se dožil. Má vlast byla vůbec první nahrávka, kterou zaznamenala Česká filharmonie na gramofonovou desku. Každoročně se hraje 12. května, v den výročí Smetanova úmrtí, jako první zahajovací dílo na festivalu Pražské jaro.

2.11.1892 byl založen sportovní klub **Slavia**. V prvních letech SK Slavia Praha reprezentoval jako jediný českou sportovní obec v celé Evropě. Klub vznikl původně jako cyklistický oddíl, postupně přibýly další sporty a dominantním se časem stal fotbal. Barvami klubu se staly slovanské barvy červená a bílá. Bílá barva je čistota sportovní myšlenky a čestného boje, kde protivník není nepřítel, ale uznávaný soupeř. Červená barva je symbolem srdce, které sportovci vkládají do zápasů. Hvězda v bílém poli představuje naději, která povznáší mysl a sílí ducha i v chmurných obdobích neúspěchu. Dvě odlišné sešívání poloviny ukazují, že nic v životě nemá jen jednu stránku a že je nutno nalézt soulad mezi vůlí a citem, mezi nadšením a zklamáním, mezi sluncem a stínem. K dresu příslušela na počátku i červená čapka. I současné klubové logo zachovává červenou hvězdu, dvě malé zlaté hvězdičky symbolizují sportovní úspěchy. Odbor přátel Slavie z roku 1964 je nejstarším fanouškovským hnutím v ČR.

24.11.1907 zahájilo činnost Městské divadlo Královských Vinohrad v Praze, a to představením hry Jaroslava Vrchlického Godiva. Dnešní Divadlo na Vinohradech bylo založeno jako reprezentativní scéna tehdy samostatného města. V divadle v průběhu jeho dlouhé historie působilo mnoho významných československých divadelníků. K zakladatelským osobnostem patřili Jaroslav Kvapil i Karel Hugo Hilar, jako dramaturg i režisér zde působil Karel Čapek, po válce divadlu šéfovali Jiří Frejka, Luboš Pistorius, František Pavlíček, režírovali zde Alfréd Radok, František Salzer, Jaroslav Dudek, Jan Kačer, Jiří Menzel, diváci chodili na vinohradskou scénu na oblíbené herce jako byli Hugo Haas, Olga Scheinpflugová, Jaroslav Marvan, Marie Rosůlková, Dana Medřická, Vlastimil Brodský, Miloš Kopecký, Jiřina Jirásková, Jiřina Bohdalová, Viktor Preiss a mnozí další. Současným ředitelem divadla je herec, režisér a senátor Tomáš Töpfer. Divadlo na Vinohradech je jednou z hlavních pražských činoherních scén. Program divadla čerpá ze stálého repertoáru, který čítá kolem dvou desítek inscenací klasických i moderních autorů.

7. - 8.11.1917 proběhla v Petrohradu v Rusku tzv. Velká říjnová socialistická revoluce.

Byla to druhá fáze ruské revoluce roku 1917, následující po Únorové revoluci. Svrhla středově liberální Prozatímní vládu, tvořenou umírněnou levicí, zejména esery a sociálními demokraty - menševiky, a vynesla k moci krajní levici vedenou bolševiky v čele s V. I. Leninem. Prozatímní vláda trvala na pokračování velmi nepopulární účasti Ruska v probíhající světové válce, což bránilo provádění hlubokých reforem požadovaných občany. To způsobilo, že bolševický program, vyjádřený hesly „Mír, chléb a půda“ a „Všechnu moc sovětům“ (tj. lidovým radám), na podzim roku 1917 rychle získával příznivce. Hospodářská krize, která se v létě prohloubila, hrozba nasazení dalších občanů na frontu, rozčarování z nedostatečnosti vládních reforem zvýhodňovaly bolševiky, kteří v hlavním městě Petrohradu rozpoutali intenzivní propagandistickou kampaň. Petrohradský vojenský revoluční výbor, řízený bolševiky, převzal kontrolu nad posádkovými jednotkami, ovládl Petrohrad a Prozatímní vládu zajařil. Zasedající Druhý sjezd sovětů nato opustili umírnění socialisté a to umožnilo vznik vlády výlučně z bolševiků. Moc nové vlády se po celé zemi šířila ve fázích doprovázených vážnými střety v řadě měst a oblastí, i v Moskvě. Vojenská slabost opozice a popularita prvních opatření bolševiků však pomáhala Leninovi a jeho straníkům. V lednu 1918 bylo však rozpuštěno Ústavodárné shromáždění a kvůli tomu a kvůli vyloučení socialistů ze sovětů propukla občanská válka. Ta trvala více než dva roky, přinesla hladomor, nezměrné utrpení milionům lidí, hospodářský rozvrat a mezinárodní izolaci Ruska. Jedna z nejtvrdějších diktatur světa trvala prakticky až do 2. poloviny 20. století.

14.11.1922 začala vysílat britská rozhlasová a televizní společnost BBC. Pod názvem British Broadcasting Company zahájila rozhlasové každodenní vysílání v roce 1922, televizní vysílání začalo v roce 1936. Vydavatelé tištěných novin nové médium nepřivítali s radostí, obávali se konkurence a snažili se vysílání zpravodajství různě omezovat. Sté výročí BBC oslaví řadou speciálních programů ve vysílání i na webových stránkách. BBC je často dávána za vzor médií veřejné služby po celém světě. Také ona je však předmětem debat o rozsahu služeb, udržitelném financování a podobě nabídky v digitální době.

17.11.1952 byla ustavena Československá akademie věd (ČSAV). Vznikla na základě České akademie věd a umění, Královské české společnosti nauk a Masarykovy Akademie práce. Do ČSAV byly sloučeny také přírodovědné ústavy, Slovanský ústav a Orientální ústav. V roce 1960 byla včleněna do ČSAV i SAV a posléze i Československá akademie zemědělských věd. Postupně byla do ČSAV sloučena většina mimouniverzitních vědeckých pracovišť a učených společností. Jakožto nejvyšší vědecká instituce zajišťovala ČSAV komunikaci s ostatními zahraničními institucemi, zajišťovala plánování vědy, vzdělávání vědců a udílela titul kandidát a doktor věd. ČSAV byla obdobou zahraničních institucí, soustředěných zejména na základní výzkum a zřizovaných státem, které existují ve většině vyspělých zemí. Vzdor politické zatuchlosti státu ČSAV dokázala udržet v řadě případů krok se světovou vědou a spojení se světovou vědeckou komunitou. ČSAV byla v letech 1953–1992 nejvyšší československá vědecká instituce, na ni navázala současná Akademie věd České republiky.

24.11. 1967 měl premiéru film Markéta Lazarová režiséra Františka Vlácilu podle stejnojmenné knihy Vladislava Vančury. Film se odehrává ve středověku na statku fiktivního loupeživého zemana Kozlíka a v jeho okolí. Vlácil a jeho scenárista František Pavlíček se na natáčení filmu připravovali tři roky. Vlácil dokázal ve filmu brilantně prolnout lyrickou a epickou složku, nevinnost a lásku i vypočítavost a utrpení. Stejně tak postihl zemitost pohanství oproti odpoutanosti dematerializovaného křesťanství, podobně jako kontrast mezi vrchností a poddanými tehdejších časů. V titulní roli se předvedla Magda Vášáryová. Roku 1998 byl film v anketě filmových kritiků a publicistů vyhlášen nejvýznamnějším filmem stoleté historie české kinematografie. Kritikou je vysoce hodnocen hned po několika stránkách: coby vrchol československého historického filmu, poetického filmu a samotného umění adaptace z literární předlohy.

25.11. 1992 schválila vláda ČSFR Ústavní zákon o zániku federace k 31. prosinci 1992.

Ústavním zákonem ze dne 25. listopadu 1992 o zániku České a Slovenské Federativní Republiky vyslovilo Federální shromáždění ústavní rozhodnutí o zániku České a Slovenské Federativní republiky. Nešlo o způsob, kterým federace může zaniknout, ale o nový ústavní zákon, podle kterého měla existence federace prostě skončit 31. prosince 1992 o 24:00 středoevropského času. Ve středu 25. listopadu 1992 dopoledne se Federální shromáždění sešlo k jednání a dohodovací výbor předložil kompromisní návrh. Hlasování proběhlo přesně ve 13 hodin 21 minut. 143 poslanců v Sněmovně lidu hlasovalo takto: pro:92; proti:16; zdrželi se: 25; nezúčastnili se:8. 72 poslanců slovenské části Sněmovny národů hlasovalo takto: pro:46; proti:7; zdrželi se:16; nezúčastnili se:3. 72 poslanců české části Sněmovny národů hlasovalo následovně: pro:45; proti:7; zdrželi se:11.

Od roku 1712 je v Harrachově v okrese Jablonec nad Nisou v provozu sklárna. Produkce sklárny se proslavila v celé Evropě. V roce 1764 ji potomek zakladatele Eliase Müllera prodal Arnoštu Quidu Harrachovi. K proslulosti sklárny přispěly i návštěvy příslušníků rakouských a saských panovnických rodů. Harrachové dbali také na technický pokrok ve výrobě. V průběhu 2.světové války byli přinuceni sklárnu prodat. Proto byl podnik v roce 1945 vyvlastněn a stal se majetkem státu. Harrachovská sklárna byla postupně součástí podniku Železnobrodské sklo, Borské sklo a oborového podniku Crystalex. Od roku 1991 je majitelem sklárny František Novosad z Nového Boru, původně vyučený sklář. Sklárna zaměstnává asi 90 pracovníků a dosahuje ročního obrátu kolem 50 mil. Kč, z čehož v letech 2018-9 představoval z 20-40% export. V současné energetické krizi hrozí nejstarší evropské fungující sklárně zánik. Její majitel zatím výrobu neruší, hledá způsob udržení výroby i za cenu úvěrů. Sklárna je od roku 1991 zapsaná v ČR jako kulturní památka. Brusírna harrachovské sklárny se strojním vybavením a vzorkovnou má od roku 2014 status národní kulturní památky.

Zdroje: wikipedia, pravednes.cz, Lupa.cz, seznamzpravy.cz

Schůzka
důvěrníků
s vedením
domova se uskuteční
ve středu 2. 11. 2022
od 10:00
v sále.

POSLEDNÍ SETKÁNÍ se zvířaty na naší zooterapii proběhne za příznivého počasí 27. 10.

Multisenzorická místnost A0
Připomínáme, že na odd. A0 je k dispozici multisenzorická místnost, která slouží k relaxaci a setkávání klientů. Místnost je odemčená a můžete ji kdykoli navštívit.

CIRKUS SENIOR – ZMĚNA

V listopadu Adam nestíhá na poslední úterý a přesouváme termín na úterý 6. 12.

VIRTUÁLNÍ VÝLETY PO KRÁSÁCH NAŠÍ VLASTI I SVĚTA

Do našich 3D brýlí jsme nahráli nový obsah, který je v češtině. Nechte se provést po Pompejích, Florencii, ale i Brně nebo Bratislavě. Neváhejte oslovit svého aktivizačního pracovníka. 3D brýle nejsou doporučeny pro klienty s kardiostimulátorem.

ZMĚNY NA ZAHRADÁCH

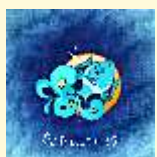
Altánek v atriové zahradě je v havarijním stavu. Proto vás žádáme o nevstupování za bezpečnostní pásy. Ve velké zahradě probíhá vyrovnávání dlažby a výměna dřevěných zábradlí.

Listopad

Kozoroh - 22. 12. – 20. 1.

V hlavě vám stále budou běhat myšlenky na nový vztah s někým hodně blízkým. Nemusíte takový vztah vůbec odmítat.

Vodnář - 21. 1. – 20. 2.

Rozčarování z toho, že se s vaším protějškem neshodujete v zásadních otázkách, vás zaskočí. Ale zvládnete to.

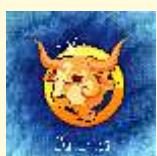
Ryby - 21. 2. – 20. 3.

Budete vděční za to, že jste vzali osud do svých rukou a pozvali svůj idol na schůzku. Můžete prožít krásné věci.

Beran - 21. 3. – 20. 4.

Neměli byste se míchat do vztahů druhých. Nepřinese vám to do budoucna nic dobrého. Zaměřte se na sebe.

Býk - 21. 4. – 21. 5.

Sice to s penězi nemáte momentálně jednoduché, ale nakonec se ze složité situace dokážete dostat bez velké újmy.

Blíženci - 22. 5. – 21. 6.

Zajímejte se o něco nového. Můžete se naučit nový jazyk, výtvarnou techniku či hrát na hudební nástroje. Budete nadšeni.

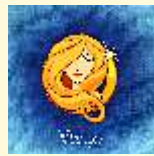
Rak - 22. 6. – 22. 7.

Berete malé domácí půtky s nadhledem a děláte dobře. Jinak byste opět spadli do koloběhu hádek a to se vám nechce.

Lev - 23. 7. – 22. 8.

Někdo nový ve vašem životě má tendence vás rozmazlovat. Může vás dnes překvapit malou milou pozorností.

Panna - 23. 8. – 22. 9.

Pocit, že se své drahé polovičce nemůžete vůbec zavděčit, ve vás stále přetrvává. Nic s tím ale nenaděláte.

Váhy - 23. 9. – 23. 10.

Místo toho, abyste si dělali těžkou hlavu z rodinných vztahů v širším příbuzenstvu, věnujte svou pozornost svým nejbližším.

Štír - 24. 10. – 22. 11.

Opustily vás vaše nálady a tak se vám ve vztahu hned dýchá o něco lépe. Začíná se opět blýskat na lepší časy.

Střelec - 23. 11. – 21. 12.

Hrajte deskové hry, vědomostní hry nebo karty. To vše vám pomůže rozvíjet logické myšlení a kreativitu.